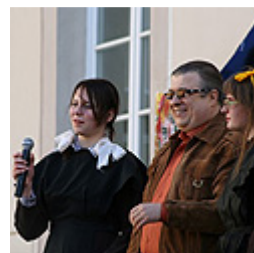

A.Smetona: lietuvių kalba gyvuos ilgai

ELTA

2008 vasario mėn. 21 d. 12:34

Lituanisto specialybė nėra atgyvena, o mūsų gimtąja kalba domisi ne vienas pasaulio kraštas, sako Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto dekanas Antanas Smetona. Nors Lietuvoje švęsti Tarptautinę gimtosios kalbos dieną nėra populiariu, vis dėlto vasario 21-oji galėtų tapti nauja švente lietuvių kalendoriuje.

Eltos pašnekovo teigimu, mūsų gimtoji kalba dar ilgai gyvuos - pirmiausia dėl to, kad žmonės lietuviškai kalba.

- Ar vasario 21-oji turėtų tapti nauja švente lietuvių kalendoriuje?

- Manau, kad taip... Nemanau, kad gimtajai kalbai dėmesio gali būti per mažai...

- Ar apie lietuvių kalba plačiai žinoma užsienyje? Ar daug studijuojama?

- Žinoma, kad daug. Lietuvių kalbos padėtis, ypač indoeuropiečių pasaulyje, yra išskirtinė. Kartu su latvių kalba jos yra vienintelės gyvos indoeuropiečių kalbos, mažiausiai nutolusios nuo prokalbės. Jos tyrinėtojams yra labai įdomios. Be to, nepamirškime ir Europos Sąjungos politikos, kuri skatina pažinti kaimynus, skatina tirti mūsų pasaulį. Todėl visame pasaulyje yra ir baltistikos, ir lituanistikos studijų, studijuojama ir pati kalba, ir krašto kultūra, ir politika.

- Kurie užsienio kraštai labiausiai domisi mūsų gimtąja kalba?

- Žinoma, artimiausieji. Pirmiausia Rusija, Lenkija, Latvijos universitete ji stipriai dėstoma, Vokietijoje labai daug studijuojama.

- Ar mūsų gimtoji kalba dar ilgai gyvuos?

- Net abejonių nekyla. Jai jokių grėsmių, man atrodo, nėra. Kas yra apskritai kalbos gyvavimas ir jos mirtis? Kalbos juk niekas nepasmaugia - paprasčiausiai kalba miršta tada, kai žmonės nustoja kalbėti. Todėl aš nematau jokių didelių prielaidų, kad mes staiga imtume ir nustotume kalbėti lietuviškai.

- Ar kalbos supaprastinimas nekenkia pačiai gimtajai kalbai?

- O kas yra jos supaprastinimas? Tai yra kalbos kitimas. Mokslškai žiūrint, daugelis Europos kalbų, išskyrus ugrofinus, keliauja labai aiškia linkme: atsisako galūninės sistemos, ją pakeičia prielinksnine sistema; atsisako laisvos sakinio struktūros, kurią pakeičia stabilia sakinio struktūra. Galime stebėti vokiečių, prancūzų, anglų kalbas. Vokiečių kalboje dar keli linksniai yra likę, galima sakyti, kad tai yra tarpinė kalba. Suomių, nors nėra indoeuropiečių kalba, turi dar daugiau linksnių negu jų yra mūsų kalboje. Tai yra natūralūs procesai, tačiau ar tai yra gerai, ar blogai, negalime vertinti.

- Ar šiuo metu lituanisto specialybė paklausi ir populiari?

- Žinoma! Labai daug darbo, ir visur - tiek Lietuvoje, tiek Europos Sąjungos struktūrose... Aišku, yra vienas toks dalykėlis - labai siauros specializacijos specialistų lyg ir mažiau reikia. Turi būti platesnio profilio specialistas - jau ir užsienio kalbų mokėti, ir kelias tos pačios filologijos sritis gerai išmanyti. Tada toks specialistas yra tikrai vertinamas ir reikalingas. Beje, universitetas būtent tokius ir rengia.